

Specialisten på foder- och spannmålshandling

40 liter/h
Med denna doserare kan du enkelt och säkert dosera foder till dina djur. Den är utrustad med en automatisk doseringsmekanism som säkerställer att du alltid får rätt dos. Gå till oss för mer information.

Spannmålsdosering
Med denna doserare kan du enkelt och säkert dosera spannmål till dina djur. Den är utrustad med en automatisk doseringsmekanism som säkerställer att du alltid får rätt dos. Gå till oss för mer information.

ROTHAGE
AGRI
Svenska Foderautomatik AB
Ingår i Swerwerk-gruppen

LaxPro Liq

- Hälsoenliga för tillväxtnöj och utveckling av mjölk
- Högvärldigt råprotein
- Högsta foderkvalitet
- Godt smakligt
- Villigt skiktat i foder
- Friakt

Lactanin
Svenska Foderautomatik AB
Ingår i Swerwerk-gruppen

Nybyggnad, ombyggnad? Vi har allt du behöver!

Bygg om din befintliga anläggning till Wedas vattensättningssystem **BW+** för din egen ekonomi!

- **BW+** minimerar aminosyraförlusten
- **BW+** är enda system som klarar långa foderslingor utan spillvatten
- **BW+** kan byggas in i befintliga system
- **BW+** doserar exakt med 100 g vågceller

Ring oss!

INFOMATIC

SVENSKA FODERAUTOMATIK AB

Oskarström 035-680 90
Vejbystrand 0431-241 24
Gotland 0498-48 12 62
Trönödal 0270-360 33
gunnar@infomatic.se

Dansk svinavgiftsfond på 273 milj dkr till forskning och utveckling

De danska svinproducenterna får f n betala 8,75 kr per gris till en fond, som idag är på totalt 272,9 mkr. Fondens ändamål är att styrka grisköttproduktionens utvecklingsmöjligheter och konkurrenskraft. Från 1 oktober sänks avgiften till 5,50 kr genom effektiviseringar och rationaliseringar inom Danske Slagterier.

ekonomi

forskning

Medlen från svinavgiftsfonden kan brukas till avsättningsfrämjande åtgärder, forskning och försök, produktutveckling, rådgivning, sjukdomsförebyggande åtgärder, sjukdomsbekämpning och kontroll, samt särskilda aktiviteter, som är godkända av fødevareministeren (konsumentminister).

Danske Slagterier administrerar det dagliga arbetet i fonden och får betala admi-

nistrationen med 1,7 miljoner, vilken ligger utanför fonden.

Räkenskapsåret 2001-2002 är svinavgiftsfondens medel använda till:

- 113,8 miljoner till forskning, försök och utveckling,
- 78 miljoner till avsättningsfrämjande åtgärder,

Fonderna skapar stora resurser

Med så mycket pengar till förfogande är det förståeligt att de danska producenterna får oerhört mycket hjälp i sin produktion och har resurser att skapa avsättning av grisköttprodukterna. Varje vecka kommer det rapporter från den Rullande Afprövningen med resultat från de olika försöken.

- 35,7 miljoner till rådgivning och utbildning,
- 33,9 miljoner till sjukdomsförebyggande åtgärder och -bekämpning,
- 13,1 miljoner till kontroller.

kommentar

Även om avfallet från grisarna, gödseln, sker nu en bred forskning för att bättre ta hand om den och minska lukterna från gödsel och stallar. Även produktutvecklingen av grisköttet kan göras omfattande, som gynnar samtliga konsumenter, eftersom alla producenter får betala en avgift per producerad gris. I Danmark finns olika produktionsavgiftsfonder, som på grundlag av bemyndigelsesloven kan avkräva en avgift per producerad enhet i lantbruket.

Nils Andersson

Klamydiainfektioner orsak till omlöpning?

Enligt Danske Slagterier bör möjligheten för infektion med klamydia övervägas om det i besättningen finns aborter och hög frekvens omlöpningar.

veterinärt

Klamydia är en gramnegativ bakterie som finns inne i cellerna, vilket gör det svårt för kroppens immunförsvar att bekämpa bakterierna. Flera typer av klamydia är isole-

rade från sugor efter aborter och omlöpningar. Förekomsten av de enklare typer av klamydia hos grisar känner man inte till under danska förhållanden.

I USA är visat att 15 procent av diande grisar och upp till 23 procent av slaktgrisarna hade klamydiebakterier i tarmen. I Tyskland har man funnit klamydia i äggledarna och i Schweiz i livmodern. Vissa typer av klamydia kan ge brunstproblem, omlöpningar och aborter, små kullar, led- och lungsjukdommar. I Danmark rekommenderas tetracykliner till behandling.

Objektivmätning av droppsvinn utvecklad

Slagteriernes Forskningsinstitut i Danmark har tagit fram en objektiv metod för att mäta hur stort droppsvinn det är från kött. Man skär ut en bit kött med ett standardiserat mått och lägger biten i ett kärl där vätskan rinner ut under 24 timmar vid 4 graders temperatur. Kärlet vägs tomt, med köttet med vätskan och till slut enbart vätskan. Källa: Slagteriernes Forskningsinstitut. /LG

Wat-Out Skyddskängor

när du arbetar i blöta och frätande miljöer, t ex djurstallar. Wat-Out är tillverkade av ett patenterat teknologiskt material som är betydligt tåligare än läder. Beställ testrapport. Godkänd EN 345 S3. Storlek 38 – 46. Pris 540 kr exkl moms o frakt

EAB Positivt Arbetsskydd
Tel 0472-26 70 25 Fax 0472-26 70 50

SwedishMeatsskautredatanken på bolag

Swedish Meats styrelse ska undersöka möjligheterna att göra bolag av hela eller delar av koncernen. Det är en gammal diskussion som åter tagits upp i efter höstens ägarråd. Men makten ska vara kvar hos bönderna, är ägarrådets krav.

Bland fördelarna med börsnoterat bolag är möjligheterna att skaffa kapital. De finska slakterierna har framgång i HK Ruokatalo och Atria.

Inga hampshiredjur just nu till England

-Det är inte aktuellt just nu med försäljning av svenska hampshiregener till JSR Genetics i England, säger Johan Andersson, QG. Vi har flera andra intressanta uppslag på gång med leverans av kött till England och då känns det inte aktuellt att sälja gener.

Marknadstillägg? Efterlikvid? Hos oss får du tilläggsbetalning direkt på din av- räkning varje vecka - året runt!

- Merbetalning för svensk kvalitet
- Korta transporter
- Human djurhantering
- Effektiv försäljning
- Lönsamt, stabilt, slakteriföretag

**Välkommen att kontakta oss
för mer information!**

Rolf Olsson 0411-665 53
eller 0411-100 71 (bost)
eller mobil 0708-100 726

— ett litet men erkänt

STALLSPECIALISTEN

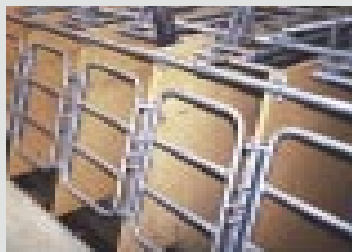
MYRBY

ÄTBÅS

Med extra finesser utöver det vanliga

Stängningsbågen är den kraftigaste på marknaden. Rören är utformade så att öppna ytor finns för märkning, vaccinering och seminering utan problem.

Öppningsbara fronter med ljuddämpning.
30 mm betongskiva, djup 850 mm.

Myrby Mekaniska Verkstad

Ekebygatan 3, 745 37 Enköping
Tel 0171-275 80 Fax 0171-341 14
www.myrbymejaniska.se info@myrbymejaniska.se

HELSVENSK • RATIONELL • EKONOMISK

Järnstark start i livet med FerVital+

- ✓ Täcker järnbehov till 100%
- ✓ Tillför vitaminer
- ✓ Förbygger diarré
- ✓ Lågt dödlighet/tarret vid guldonar
- ✓ Lätt och naturligt utan injektioner

Agri Syd Center Gross AB

0431-20802 • 0708-761715 • www.agrisyd.se

Tilvarett: Biofar Danisco • Danmark

Skorsten med luftblandare

Vi träffas på
dyrskuet i
Roskilde 30 maj
- 1 juni!

Vi har stor
erfarenhet av
renovering
och optime-
ring av alla
typer av
ventilations-
anläggningar!

För in- eller utsug, under- eller
neutraltryckliga dragproblem
Enkelt regleringssystem
Samma temperatur i hela stallet

Leverantör av frisk luft i 50 år!

MADSORASK

Industrivej 8 • DK-4261 DALMOSE
Tel 073-616 75 16, 0045-5818 8111
Fax 0045-5818 8300 madsorask@mail.dk

Ursoferran vet. 200 mg/ml är ett säkert och ekonomiskt sätt att ge järn, som är så viktigt för att smågrisarna ska få en bra start i livet.

Finns på apotek i rund och platt plastflaska om 100 ml, 5×100 ml och 10×100 ml. Flaskorna passar till alla injektionssprutor.

Ceva Vetpharma AB
Annedalsvägen 9
227 64 Lund
Tel 046/12 81 00
Fax 046/14 65 55
info@vetpharma.se
www.vetpharma.se

Ursoferran vet.

GLEPTOFERRON

Förekomst av stress hos grisar kan påvisas med salivprov

Stress hos grisar är en reaktion på yttre faktorer som stör kroppens inre jämvikt. När ett djur utsätts för stress ger kroppen tre olika fysiologiska svar beroende på hur länge stressen fortsätter. Först sker en omdelbar reaktion, s k "flight and fight", därefter inleds en akut stress och om stressen kvarstår kommer djuret in i en kronisk fas.

stress

Detta framkom vid ett examensarbete vid SLU av Anna-Stina Hansson Stehn. Stressreaktionen på försöksgrisarna mättes med kortisolprov som togs dels genom salivprov, dels genom blodprov.

Stress frisätter kortisol

När kroppen reagerar med flykt- eller slagsmålreaktion innebär det att den sympatiska delen av det autonoma (icke viljestyrda) nervsystemet aktiveras med följd att pulsen och blodtrycket ökar omedelbart. Då frisätts adrenalin och noradrenalin. Denna reaktion varar endast en kort period, men fortsätter stressen inleds fas två, den akuta stressen.

När fas två kopplas in produceras corticotropinstimulerande hormon, CRH. CRH stimulerar hypofysens framlob att frisätta adrenocorticotrophormon, ACTH. ACTH påverkar binjurebarken att frisätta kortikosteroidfrisättningen och kortisol insöndras. Den förhöjda kortikosteroidkoncentrationen reglerar i sin tur frisättningen av ACTH som då minskar genom s k feedback. Om den stressande faktorn försvinner i detta läge återställs jämvikten i kroppen. Men om stressen fortsätter och kroppen fortfarande frisätter kortikosteroider under en längre tid övergår stressreaktionen till den kroniska fasen, fas tre. Det är nu som stressen kan ge skadliga effekter på tillväxt, reproduktion och hälsa, framgår det av arbetet.

Kortisol, en parameter för bedömning av stress

Stress brukar vanligtvis benämnas akut eller kronisk. Akut stress kan vara transport av grisar någon timme eller bremsning (fasthållning av grisen med lina i trynet), medan isolering av ett djur under flera månader benämnes kronisk stress. Typiskt för kronisk stress är att den är ständigt närvarande och inte går att fly från.

Kortisol är ett steroidhormon som förekommer både i bunden och i obunden form. I blodet är större delen av kortisolebundet till ett transportprotein, kortisolbindande globulin, CBG, och albumin.

En mindre mängd cirkulerar fritt i plasma. Det är endast de fria hormonmolekylerna som når fram till målcellerna, vilket innebär att det endast är de fria hormonmolekylerna som är biologiskt aktiva.

Den fria fraktionen står i jämvikt med den proteinbundna, vilket betyder att det hela tiden binds och frisätts hormoner med samma hastighet.

Kortisol används ofta som en parameter för att mäta stress och är en användbar indikator på korttidsstress som uppkommer genom hantering, t ex vid bremsning.

Faktorer som påverkar kortisolhalten

Det finns en naturlig variation av kortisolhalten i blodet under dygnet. Djur som är aktiva i dagsljus har sin högsta kortisolinsöndring under dagen och är högst under morgontimmarna. Även kortisolhalten i saliv är högst på morgonen. Utplanade dygnsrytmer av kortisol är ett tecken på kronisk stress hos gris.

Kortisolhalten hos gyltor och suggor varierar under brunst, dräktighet, grisning och digivning. Strax innan grisning ökar kortisolhalten för att sedan successivt minska fram till slutet av diperioden.

Hangrisar har i genomsnitt högre kortisolhalter i saliven jämfört med gyltor, framgår det av arbetet.

Suggor i en torftig miljö utan halm hade i ett försök högre kortisolhalter i saliven än suggor med halm. Försöket visade också att suggor som fick hög energitilldelning, men inte halm, hade högre kortisolkoncentrationer än suggor som fick lågenergifoder och utan halm.

Transport och ny miljö kan ha en gynnsam effekt på gyltor och suggor. Kortisolhalten förhöjs och påverkar gynnsamt könsmognaden hos gyltor och brunsten hos suggorna enligt ett försök på SLU.

Salivprov mindre stressande

Kortisolhalten kan mätas i saliven. Fördelen är att djuret inte behöver hanteras på samma sätt som vid en blodprovstagning. En blodprovstagning kan vara mycket stressande för djuret. Kortisolhalten i saliv är lägre jämfört med blod, runt en tiodel. Vid salivprovtagning används bomullstamponger som förs in i munnen på djuret via peanger och tas ut när de är genomfuktade, vilket tar upp till en minut. Djuret bör ha varit utan foder och vatten någon halvtimme, för att provet inte ska bli förorenat med foder eller saliven utspädd med vatten.

Nils Andersson

Ställ upp termostaten för att undvika kallras

Vi har återigen kommit till den tid då dagarna är varma men nätterna kalla. Frestas därför inte till att ändra termostatinställningen till lägre temperatur i stallet bara för att du själv blir varm och svettig. Är temperaturen lika hög eller högre ute jämfört med temperaturen i stallet, hjälper inte detta. Det är lika varmt i stallet för det.

stallklimat

Om du väljer en lägre temperatur dagtid måste du komma ihåg att höja temperaturen på eftermiddagen eller kvällen till tidigare inställt värde, eller gärna något högre när du går ifrån stallet. Annars blir det kallras från luftintagen ner på grisarna. Då kan grisarna bli sjuka, få lunginflammationer, etc. Då växer de inte och dödligheten kan öka, särskilt i grisnings- och i tillväxtstall.

Alltså, höj termstaten några grader under

vår och höst när det är varma dagar och kalla nätter. Då stänger luftintagen tidigare och öppnar något senare och det blir mindre med kall luft som strömmar in i stallet och ner i grisarnas liggzon.

Nils Andersson

SkövdeSlakteris och kommunens biogasanläggning har startat

Biogasanläggningen i Skövde har provkörts med slakteriavfall i veckan och verkar fungera bra. Kostnaden för anläggningen är 16 mkr och Skövde kommun äger 80 % och Skövde Slakteri 20.

-Vi får en bra start för biogasanläggningen när energipriserna är så höga, säger Skövde Slakteris vd Magnus Lagergren. Gasen från anläggningen sänker våra energikostnader rejält. /LG

VARFÖR TORVSTRÖ?

Torv är **DRYGT** - 2 delar torv suger 1 del vatten

Torv **ABSORBERAR** ammoniak och ammonium - friskare luft

Torv är **BEPRÖVAT** - i Sverige användes 1900 - 1960 160 milj m³

Torv är **SVENSKT** - 40 mossar från Ljungby till Haparanda

FÖRPACKAD eller **LÖSTORV**

Frågor? Beställning? Information!

Bjälkgatan 1 • 824 43 HUDIKSVALL • Fax 0650-54 74 57
Ring Leif tel 070-643 74 15 eller 0650-54 74 00

- DRYGT
- ABSORBERAR
- BEPRÖVAT
- SVENSKT

Stallfläktar

Motorer 1-fas och 3-fas

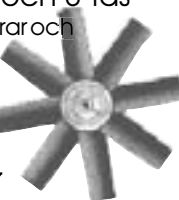
Multi-Wing fläktpropellrar och fläktblad.

Kundanpassad tillverkning.

Snabba leveranser!

ANIMEK

SYSTEM AB • 262 96 ÄNGELHOLM
www.lantbruksnet.se/animek

Tel 0431-220 10
Fax 0431-222 78

SLP

Box 844

251 08 Helsingborg

Tel 042-17 54 00

Telefax 042-17 54 43

SOJALL GÖDSELPULVER Med garanti

Ladugårdsinrede i Jung AB

535 92 Kvånum

Tel 0512-211 10 Fax 0512-212 19

KVM Traktorelverk med lågvarvig 1 500 varvs generator

16 kva och 30 kva

Klarar att starta dubbelt så stor elmotor som högvarvigt! Kompletterat med trepunktsfäste, 16 amp, 1-fasuttag, 32 amp, 3-fasuttag. Voltmätare, ampere-mätare, hertzmätare, timräknare, jordfelsbrytare, automatsäkringar, över-under-spänningsskydd.

16 kva **NU: 16 800:-** 30kva **NU: 19 800:-**

**Kvånums
Järn**

Storgatan 10
535 30 Kvånum
Fax 0512-931 33

Ring **0512-930 55** och beställ eller begär mer info! Moms tillkommer. Fraktfritt

GROBA
FODERAUTOMATER

- FODERAUTOMATER MED NY UTMATNING fr. 600:-
- DUBBELAUTOMAT 2 000:-
- ARATOS RÖRDELAR
- FUNDA BLOCK
- NYTT FUNDABLOCK av lättklinker färdig putsyta
- FAMILJEBOXAR
- VÅGAR
- IDÉ-RITNINGAR, familjebox
- IDÉ-RITNINGAR djupströsystem

TEL 0410-270 02. FAX 0410-270 42. ÄVEN KVÄLL.

Egebjerg

- TURBOMAT 2 100:-
- TORRAUTOMAT
- DRICK-O-MAT-VATTENKOPP slaktsvin 275:- smågris 225:-
- TORRUTFODRING
- STALLINREDNING rostfritt med plastplank
- KOMBIBOX födsel till slakt
- STRAW-FLOW BOX
- ANDRINGSMASK AIR-ACE 330:-

SPRUTOR

Den mest använda batteridrivna ryggsprutan. Uppladdningsbart 12 volts batteri, justerbart tryck upp till 4,2 bar, 18 liters tank, vikt endast 5 kg.

TRÄDGÅRDSTEKNIK

Varalöv, 262 96 ÄNGELHOLM

Tel: 0431-222 90 Fax: 0431-222 70

Med vårt dimningssystem är möjligheterna många.
Du kan använda det till:

- Dammbindning – reducerar sjukdomar som: kronisk bronkit och andra astmaliknande symptom.
- Blötläggning med minimal vattenförbrukning vilken minskar rengöringstiden väsentligt.
- Tvättning, utan långa slangar och tunga aggregat.
- Nedkylning av stalltemperaturen.
- Desinficering, utan att Du behöver vistas i hallen, m m.

ÅRETS NYHETER
2001
ELMIA LANTBRUK

Vår nya effektiva
Ventilationstvätt
blev Årets Nyhet vid
Elmia Lantbruk Djur & Inomgård

Du når oss här:
ErgoMiljö i Kristianstad AB
Bockebäcksvägen 33
231 73 Örnestad
Tel./fax försäljning: 044-831 20,
070-694 37 97
Tel. kontor/lager: 044-700 02
www.ergomiljo.se

ERGO MILJÖ

Bättre avräkningspris väntas i höst Men året 2003 totalt blir sämre

Enligt marknadsanalytiker Karsten Flemin, Danske Slakterier, förväntas avräkningspriserna bli sämre för året 2003 än för 2002. Däremot blir det en prisuppgång under kvartal två och tre. Prognosen presenterades i oktober 2002 och den förväntas hålla.

avräkningspris

Produktionen av grisar i EU förväntas under 2003 bli lika som under 2002. Däremot ökar Ryssland sin grisproduktion med ca åtta procent, Kanada ökar sin med två procent liksom Brasilien ökar med två procent. USA minskar sin produktion med två procent.

Nötköttet tar marknadsandelar

De låga avräkningspriserna nu beror på

att nötköttet tar tillbaka marknadsandelar sedan BSE-krisen avklingat. Även utbudet av vitt kött, slaktkycklingar, har ökat. Detta pressar också grisköttmarknaden.

Även ytterligare foderskandaler under 2003 kan negativt påverka konsumtionen av griskött. Smittsamma sjukdomar, såsom mul- och klövsjuka och svinpest kan också snabbt förändra läget på grisköttmarknaden och begränsa utbudet samtidigt som avräkningspriset stiger.

Kr/kg	2001	2002	2003 (prognos)
Kvartal 1	11,14	9,79	(8,00)
Kvartal 2	12,14	9,48	(8,75)
Kvartal 3	11,15	8,05	(8,50–9,00)
Kvartal 4	10,50	8,12	(8,25–8,75)
Året	11,24	8,86	(8,50)

Den danska prognostiserade noteringen för år 2003.

Spansk svinproduktion är på offensiven

Spansk svinproduktion har ökat med med ca 50 procent de senaste 10 åren, framgår det av en artikel i DS-nyt. Vi skrev om detta i GRIS nr 3 1999. 1997 producerades 29,6 miljoner grisar i Spanien och år 2002 hade produktionen ökat till 37 miljoner grisar.

Spanien

I Spanien finns både fria producenter, andelsproducenter och kontraktsproducenter.

Producenternas möjligheter

De fria producenterna äger själv hela produktionen. De kan också fritt köpa foder från olika leverantörer och leverera grisarna till olika slakterier.

Andelsproducenterna äger byggnaderna, besättningen och sköter arbetskraftsbehovet, samt ordnar finansieringen. Ofta är producenterna delägare i foderföretaget, som också ordnar avsättningen av grisarna.

Kontraktsproducenterna ingår bindande kontrakt med ett privat företag, ofta ett foderföretag (en integrator). Integratorn äger djuren och levererar fodret, liksom veterinär hjälp och annan hjälp, samt avsättningen av grisarna. Integratorn kan även ordna finansieringen. Producenterna äger stallarna och får stå för arbetskraft-

ten. Den här typen av producent kan betraktas som anställd av integratorn. Liknande system finns i USA.

Integratorerna står för ca 30 procent av den spanska produktionen och den delen växer kraftigt.

Bättre avräkningspris

I slutet av 1980-talet låg det spanska avräkningspriset runt 12 svenska kronor per kg, men hade 2001 ökat till nära 15 kronor per kg. De spanska producenterna har haft en positiv avräkningsutveckling.

Enligt beräkning har de spanska producenterna lägre omkostnader per kg slaktkropp än danskarna. Det skiljer nära 70 danska ören. Då är ändå foderkostnaden 60 danska öre högre i Spanien.

Produktionen ligger strax över 20 producerade 18-kilosgrisar per årssugga. Kullstorleken är 10,5 levande födda. Dödligheten under diperioden är 12 procent, från avvänjning till 25 kg 3,1 procent och under slaktsvinperioden nästan 4 procent. Totalt runt 19 procent. Avvänjningen sker vid tre veckors ålder.

Omlöpningsprocenten ligger runt 20 procent.

De spanska producenterna har inget krav om att äga jord för spridning av gödseln.

Nils Andersson

% ändring 2003:2002

Belgien/Luxemburg	-4
Danmark	-1
Tyskland	+1
Spanien	+2
Frankrike	0
Grekland	-3
Irland	+1
Italien	+1
Holland	-4
Portugal	+1
England	-4
Finland	+4
Sverige	+2
Österrike	0
EU-15	0
Japan	-3
Ryssland	+8
USA	-2
Kanada	+2
Brasilien	+2

Grisköttproduktionen prognos 2003 jämfört med 2002 i EU och några större produktionsländer. Källa: ZMP (Eurostat) samt GIRA.

Denorskagrisbesättningarna ska tillåtas växa

Den norska regeringen ska gradvis ändra lagarna så att de mera harmoniserar med omvärlden. Projektet kallas Lantbruk Plus. Första steget för grisproduktionen blir att en slaktsvinsbesättning får omfatta 2 100 slaktsvin, i stället för 1 400, utan särskild prövning. Flertalet jordbruksorganisationer protesterar mot förslaget, men regeringen kommer att införa denna regel ändå.

Vidare ändras plan- och bygglagen så att lantbruk under 10 ha får köpas av vem som helst, även utan lantbruksutbildning. Gränsen går nu vid 2 ha. Regeringen ska även stimulera lantbrukarna att satsa på andra näringsgrenar, t ex utvecklingsbara nischer.

Detta sa norske lantbruksministern Lars Sponheim vid Norsvins årsstämma. Han sa också att forskning och utveckling i framtiden ska arbeta mer tillsammans med näringen och departementet ska arbeta mer med landsbygdsnäringsgarnerna och mindre med det traditionella jordbruket.

Djuromsorgen fungerar bra, sa han, och ser inga nya skärpningar förrän kastreringen förbjuds helt 2009. I dag måste kastrering utföras med bedövning och av veterinär. /LG

Svenskajordbruketexporterade för 12,5 miljarder 2001

Preliminärt exporterade jordbruket, inkl animalieproduktion, grönsaker, frukt, bär och drycker för 12,5 miljarder kr 2001. Det blir ca 260 000 kr per jordbrukssysselsatt.

Högt produktivitet hade brännerierna

och spritdrycksindustrin. År 2000 exporterades vodka och övriga alkoholhaltiga drycker för 3,1 miljarder och det var 725 sysselsatta, vilket blir över 4,2 miljoner kr per sysselsatt!

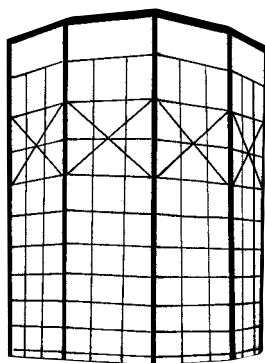
Källa: SVI 92 (Standard för svensk näringsgrensindelning). /Nils

3.1 % färre grisar i Holland

Holländska svinbeståndet minskade 3.1 % 2002, mot 10 % 2001. Det visar svinräkningen i december.

Antalet dräktiga suggor visar en liten ökning. Danske Slagterier bedömer att den holländska produktionsminskningen nu är genomförd och att nivån framöver blir tämligen stabil. Källa: DS.

SPANNMÅLEN MÅSTE LAGRAS! (för bästa lönsamhet)

Lufttät lagring av foderspannmål Utomhus Inomhus

- * Galvaniserad stålsilo på betongfundament
- * Rymd 125 - 1 328 m³
- * Offereras fullt utrustad

- * och monterad
- * Stålstativ med tät PVC-behållare
- * Rymd 11 - 238 m³

Inga torkningskostnader, mycket smakligt foder, vattenhalt 16 - 22 %

Y-TE AB, Ekarps Gård, 274 92 Skurup
Tel 0411-53 69 00 Fax 0411-53 69 05
www.y-te.se

info@y-te.se

Gris

FUNKI - SPECIALISTEN PÅ ENKLA OCH DRIFTSÄKRA LÖSNINGAR INOM

- Torrutfodring
- Blötutfodring
- Krossar och kvarnar
- Ventilation
- Stallinredning

Marknadsföres av:

Funki AB
Fabriksvägen 2
264 39 KLIPPAN
Tel 0435 - 181 90
Fax 0435 - 103 55

Funki AB Sala
Kärrback
733 92 SALA
Tel/fax 0224 - 531 65
070 - 624 22 36

NOJ Serviceverkstad AB
Fäglum, Sörgården 655
465 96 NOSSEBRO
Tel 0512 - 542 90
Fax 0512 - 541 40

Pigga marknadsnoteringar

På vår hemsida www.agriprim.com jämför du enkelt aktuella smågris- och slaktsvinspriser.

Prenumerera på vårt kostnadsfria e-postbrev. Då får du träffsäkra marknadskommentarer två gånger i veckan.

Anmäl dig nu på
www.agriprim.com

www.agriprim.com | info@agriprim.com | 018-67 38 50

Vård, stallar, omsorg! Våras det för grisarna?

Husdjurens välfärd har på senare tid stått högt och het på mediernas agendor, både här och i den stora världen. Skälen är många och ibland oväntade. Att sådant som EUs nya djurskyddsregler med målgång år 2013 och halvtidsöversynen av den gemensamma jordbrukspolitiken, med bl a uppfyllda djurskydds krav som förutsättning för stödpengar, skulle väcka internationell uppmärksamhet var givet. Det är inte heller så märkligt att t ex vår inhemska utredning om djurtransporterna och beslutet om en ny tillsynsmyndighet för djurskyddet samt färsk policydokument om (djur)etik från LRF har skapat rubriker.

forskning

Något överraskande är däremot att även TV-serien Solbacken Avd E givit frågan viss draghjälp! Låt oss känna lite på detta innan ämnet helt kallnar i mediabruset från den militära ökenvandringen i Mellanöstern.

Ingen djurskyddslag i USA

Först till supermakten USA som saknar riksomfattande djurskyddslag. Delstaterna och privata företag och organisationer kan formulera etikregler för sina områden och verksamheter, men på riksnivå är det i stort sett bara slaktmetoder och vissa djurtransporter på järnväg och till sjöss som är reglerade i lag. Näringslivets allmänna motvilja och misstänksamhet mot pålagor från Washington går igen på djuretikens område, där man fortfarande tycker att normal jordbrukarskänkan kan bestämma höjden på omsorgsribban.

Men det rör på sig både i USA och Kanada. Mäktiga livsmedels- och snabbmatkedjor börjar ställa krav på produktionsbyggnader och metoder, djurtransporter och ursprungsdeklaration. Djurskyddsaktivister höjer röstläget för varje år och inte minst folk vid de mest radikala universiteten är medvetna om vad som händer i Europa. Ett tecken i tiden som jag noterat är att dr Temple Grandin, nu verksam vid universitetet i Colorado och sedan länge ett internationellt respekterat namn vad gäller bl a humanare hantering av slaktdjur, i dagarna knutits till ett tongivande privat och fristående företag (FACTA) med uppgiften att ta fram standardiserade och certifierade djuretiska upplysnings- och kontrollprogram som alla i köttkedjan, från uppfödare till konsumenten, kan leva med.

Hög ambition på djurskyddet

En djurskyddslag har som bekant höga syften. Den ska skydda t ex en gris under hela dess levnad inte bara mot skador, sjukdomar och påtvingade onormala beteenden, utan också mot allt sådant i inhysningssystem och skötsel som kan minska djurets livskraft och livsglädje och som stör tillväxt och normal utveckling av anatomi och basala fysiologiska processer. Lagens efterlevnad skall kontrolleras och straff utmätas mot lagbrott. Är en sådan lag möjlig att införa i dagens USA?

Utan några jämförelser iövrigt vill jag erinra om att USA sedan 1970 har en federal arbetskyddslag, som delstaterna måste följa, men är fria att skärpa om de tycker att minimikraven är för tandlösa.

Steg för steg

En kanadensisk expert på djurvälstånd formulerade i fjor på en internationell svin-konferens fem frågor som enligt hans mening måste besvaras för att i Nordamerika få igång en djuretisk förändringsprocess:

1. Vilka är de stora djuretiska problemen för resp djurslag?

2. Fordras mer forskning, provningar och expertis för godkännande av de nya inhysningssystem och skötselrutiner som eliminerar problemen?

3. Är det ekonomiskt rimligt och attraktivt för olika led att införa det nya?

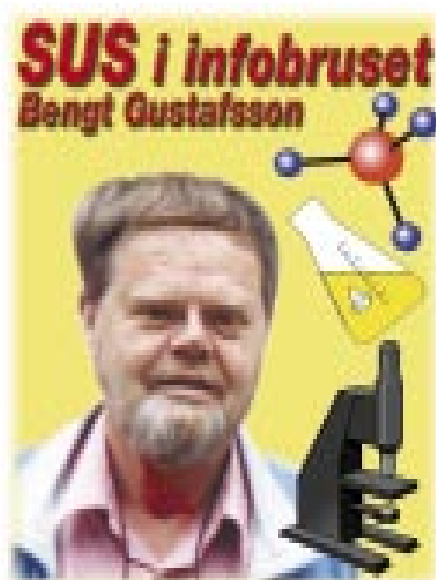
4. Är befintliga lagar, bestämmelser och kontrollsystem tillräckliga för att övertyga allmänheten att djuretiskt stötande metoder tas bort eller krävs ett nytt regelverk?

5. Slutligen, finns det i uppfödarleden, i köttbranschen totalt och inte minst på myndighetsnivå det starka ledarskap (generaldirektörer?) som behövs för att i tid möta de djuretiska krav som förändringar i den moderna människans värderingar och attityder till djur ("lika mycket värda som människan") pockar på?

Vad kommer att hända?

Mina reflektioner kring välfärdsforskarens fem punkter leder till ytterligare några frågor. Kommer man inom den stora, spridda och av starka fria viljor dominerade amerikanska svinsektorn att kunna enas om vilka etiska problem som måste åtgärdas? Kan man godta den europeiska forskningen på området? Vill man ha en strikt lagstiftning med risk att det kommer etikpoliser till stallar och slakterier? Är man beredd att mot välfärdsvinster plånboksmässigt fördyra produktionen på det sätt som sannolikt skett hos oss?

Svar knappast. Och med viss kännedom om vad (ofta orimligt högt arvoderade) amerikanska advokater och lobbyister kan åstadkomma i Washington både un-

der förarbetet till lagar och vid deras tillämpning, vågar jag spå att vi inte under detta sekel kommer att uppleva en fungerande amerikansk federal djurskyddslag av svensk modell!

Men någonting kommer nog att hända under omgivningens ökade tryck och med hjälp av advokaterna. Jag minns hur man i USA i början av 80-talet log menande, då jag som arbetsmiljöattaché berättade att vi i Sverige godtog passiv rökning på arbetsplatsen som orsak till arbetsskada. I dag får man i New York inte röka ens vid nattklubbarnas bardiskar! Så det finns kanske ändå hopp för den amerikanske grisen!

Är vi djuretiskt världs bäst?

Vi är stolta över vår egen nutidshistoria vad gäller stallar och djuromsorg. Den började omkring 1980 med så småningom ny djurskyddslag och vidhängande förordning och detaljerade föreskrifter, råd och anvisningar. Vi var som känt först på många viktiga områden och gick ofta längst i kraven och snabbt fram med tillämpningen. Vi håller stilen. Många av EUs bestämmelser, t ex svindirektivet, vill Sverige nu ha i mer skärpt och detaljerad form. Höga svenska krav driver utvecklingen framåt säger våra utländska vänner.

Men vi får inte mer för vårt etiska fläsk. EU förbjöd i dagarna skånska kommuner att kräva "svenskt kött" vid upphandling till skolmatsalarna. Köttimporten är rekordhög. Många av de EU-länder som åtminstone år 2013 ska vara oss djuretiskt likvärda, frågar redan vad anpassningen kommer att kosta dem.

Är djurskyddets ekonomi forskningsmässigt ointressant?

Missade vi något viktigt under det hurtfriska 80-talet? Ja, och det har sagts tidigare många gånger, bl a att det ska finnas en efterfrågan och marknad för det mer

värde man producerar. Finns inte denna efterfrågan och man ändå vill ha ut sin produkt får man ta till pedagogik, psykologi och marknadsknep. Mervärdet måste kunna anges i för konsumenten begrip-
liga termer, t ex kronor. De sparsamma ekonomiska konsekvensutredningar som gjorts blev för grova, amatörmässiga och kom fem över tolv. Men idag vet vi naturligtvis mer och har bättre data. Trodde jag och såg därför fram emot att för tidningen GRIS få bevaka den internationella konferens om djurskyddets lönsamhet som skulle hållas i Uppsala om några veckor. Till min besvikelse blev den inställd i brist på bidrag! Märkligt.

Burseniorer utan frigång

Rubriken är hämtad från en TV-debatt i förra veckan och syftar på åldringar på Solbacken, Avd E som på grund av brister i det mänskliga välfärdssystemet allt-

för sällan kommer ut i friska luften. Andra exempel på överskrifter ur upplageriska tidningar som nyligen fångat min uppmärksamhet lyder "Pendlande 08-or stressade som slaktdjur" och "Skolan viktigare än djurtransporter". I båda fallen gäller det omtanke om människor som i packade fordon tvingas åka långa sträckor till jobb eller skidlov med risk för olyckor, skador, stress och otrivsel. Bidragen är skrivna av kända opinionsbildare och när tusentals läsare som sällan ägnar vård och omsorg, oavsett djurslag (!) några djupare tankar. Kan ur detta födas en mer allmän insikt om huvudbudskapet i denna krönikan, är det bara bra för vår svenska gris. Jag tror våren är på väg.

Bengt

Det var ingen skröna

Minnesgoda och välinformerade läsare och agronomkollegor har hört av sig rörande Joel Axelssons hönor i förra krönikan. Det var ingen skröna. Hönorna både nackades, plockades och såldes på torget av frun, den blivande professorskan. Tack och heder åt den kvinnan!

Bengt

Gödselbrunnen fungerar bättre om du skär halmen!

Tryckskär din halm, då stannar mögelsporerna kvar på ströet och du slipper andas in dem.

Brandsäkerheten får du på köpet!

Planera Din ströhantering nu!

Skogaby Stallmiljö

Tel 0430-600 00 Fabriken 601 39 Fax 602 39

BIOLOGISK FLUGBEKÄMPNING

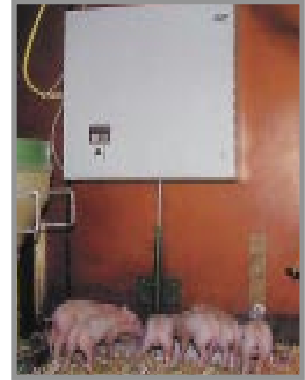
J Dahlqvist Maskin AB

Tel 0435-191 91 Fax 0435-191 93

www.dahlqvistmaskin.se

Lamur Spädgris-Automat

RÄDDAR LIV OCH PENGAR

Flera distriktskonsulenter

Vill Du vara med och växa med oss?

TerraNova® är ett i Europa snabbt växande företag inom området naturprodukter för lantbruket. För att kunna hantera den starkt växande efterfrågan på vårt nya koncept för grisproduktion, behöver vi omedelbart ytterligare ett antal medarbetare. Vi söker i första hand personer bosatta i områden kring Kalmar, Borås, Kristianstad, Västerås/Enköping och Karlstad. Även andra bostadsorter kan diskuteras.

Vi erbjuder:

- Dig att få vara med om att lansera ett nytt koncept för förbättrad djurhälsa och lönsamhet inom djurproduktionen. I första hand gris, senare nöt.
- Produkter Du är ensam om på marknaden.
- Ett fritt arbete under stort eget ansvar.
- Kostnadsfri utbildning och personlig stöttning.
- Prestationsrelaterad ersättning som ligger över det genomsnittliga, samt goda karriärmöjligheter.

Vi kräver:

- Stora erfarenheter av djurproduktion, gärna med tyngdpunkt på gris.
- Erfarenhet av säljarbete och att driva egen verksamhet, samt goda kontakter med grisproducenter.
- Att Du är initiativrik och resultatorienterad och får saker och ting ur händerna.
- Att Du trivs med att tillbringa Din mesta tid med att hjälpa Dina kunder till mera lönsam produktion.

Vi vill att Du snarast hör av Dig så vi kan planera vår nästa utbildning. Skriv ett enkelt e-mail under terranovade@aol.com och ange Ditt namn, samt var och när vi bäst kan nå Dig över telefon, eller ring enklast och tala med vår regionchef för Region Syd Kurt Holger Eriksson på 0708-305949 eller vår vd Göran Wellander på 0049 2150 912350. Eller sänd ett par rader till TerraNova Svenska AB, Box 63, 730 40 Kolbäck

TERRA NOVA

Kalkyl, förutsättningar	Beräkning	Egna siffror	Kalkyl, förutsättningar	Beräkning	Egna siffror
Slaktvikt	84 kg	-----	Antal omgångar 365 dag/104	3,5	-----
Tillväxt	84 kg	-----	Avskrivning	7 %	-----
Avräkningspris /kg vid 57,5 % kött (Swedish Meats)	9,99 kr	-----	Ränta	3 %	-----
Foder vid 34 MJ/kg tillväxt	2850 MJ	-----	Underhåll	2 %	-----
Foderpris per MJ	11,8 öre	-----	Summa kostnader	12 %	-----
Smågris 16 veckor före slakt (vecka 49 2002)	428 kr	-----	Kostnader per plats		
Diverse, el, halm, dödlighet, medicin	20 kr	-----	2 000 x 0,12=240/3,5=	69 kr/gris	-----
Arbete 15 min/gris á 140 kr, 3,5 omg/år, 104 dagar/omgång, per tim	35 kr	-----	2 200 x 0,12=264/3,5=	75 kr/gris	-----
Ej medtaget är olika tillägg i slakten och olika kostnader för inköp av smågrisar.			2 400 x 0,12=288/3,5=	82 kr/gris	-----
84 kg gris x 9,99 kr	+839 kronor	-----	2 600 x 0,12=312/3,5=	89 kr/gris	-----
Foder	-336 kronor	-----	2 800 x 0,12=336/3,5=	96 kr/gris	-----
Smågris	-428 kronor	-----	3 000 x 0,12=360/3,5=	103 kr/gris	-----
Arbete	- 35 kronor	-----	3 200 x 0,12=384/3,5=	110 kr/gris	-----
Diverse	- 20 kronor	-----	3 400 x 0,12=408/3,5=	117 kr/gris	-----
Summa	+ 20 kronor	-----	3 600 x 0,12=432/3,5=	123 kr/gris	-----
Det blir 20 kr till avskrivning, ränta och underhåll i nästa spalt:			3 800 x 0,12=456/3,5=	130 kr/gris	-----
			4 000 x 0,12=480/3,5=	137 kr/gris	-----
			4 200 x 0,12=504/3,5=	144 kr/gris	-----
			4 400 x 0,12=528/3,5=	151 kr/gris	-----
			4 600 x 0,12=552/3,5=	148 kr/gris	-----
			Netto per gris, vinst/förlust	?	-----

Grundpriset i avräkningen räcker inte alls för lönsamhet

Grundpriset för slaktsvin räcker inte på långa vägar till räntor och avskrivningar i produktionen. Lönsamheten försämrades kraftigt efter sänkningen av avräkningspriset för slaktsvin vecka 12 med 0,60 kronor per kg till 10,05 kronor för 58 procent kött på slaktkroppen.

ekonomi

Sänkningen med 60 öre per kg underminerar i stort sett all produktion och det blir 50 kronor lägre avräkningspris per slaktkropp om 84 kg. Med ett så lågt avräkningspris finns inga utrymmen för "missar" i produktionsledet. Med ett lägre foderpris ökar summan som kan användas till avskrivningarna. Små-

grispriset är i denna kalkyl 8 kronor högre än i den kalkyl som fanns i GRIS 12 2002 och var högre v 49 2002.

I tabellerna får du lägga in dina tillägg och kostnader. Har du andra omgångstider får du också justera avskrivningstabellen. Kortsiktigt tycks en investering i stallar vara olönsam med nuvarande pris-sättning.

Högre intäkter, lägre kostnader när många detaljer trimmas i stallet

När ekonomin i svinproduktionen är svag är det ännu angelägnare att du som producent tar tag i alla möjligheter att förbättra närmiljön för grisarna för att på detta eller på annat sätt få lägre rörliga kostnader. Ett sätt kan vara att undvika feta grisar. Kastraterna bör sändas till slakt vid en lägre vikt för att undvika, eller minimera deras fettansättning, samt få grisarna i bäst betalda viktintervall.

kommentar

Varje vecka som en stor gris finns kvar i stallet/avdelningen äter den foder för ca 30 kronor eller mer.

Ett kompletterande sätt är att minska halterna av gaser i stallluften, som kommer bl

a från gödselrännorna, via användning av t ex ammoniakbindande medel, typ Gylle-Fresh. Ju friskare grisar, desto bättre tillväxt och lägre foderförbrukning. Mindre eller ingen användning av mediciner spar pengar och det ger pengar när alla grisar blir avräknade utan avdrag.

Med bättre närmiljö menar jag också en korrekt inställning av bl a ventilationsutrustningen. Det får inte bli något drag ner från luftintagen på grisarna någon gång under året så de blir sjuka.

Enligt Teknik 12 1992 framgår, att ammoniakgasen har en irriterande effekt på ögon och slemhinnor. Gasen kan också ha en förlamande effekt på slemhinornas flimmerhår, vilket kan medföra att damm och mikroorganismer tränger ner i de nedre andningsvägarna. Detta drabbar ju även personalen! Vidare framgår att olika undersökningar med grisar har visat att ammoniak kan inverka negativt på grisars tillväxt, foderförbrukning och

hälsotillstånd. Fältundersökningar har visat på signifikanta samband mellan ammoniakhalter och förekomsten av ledinflammation, stress och bölder.

Minskas ammoniakgaserna redan där de uppkommer, blir det mindre lukt till omgivningen. Detta är till gagn för både omgivningen, personalen i stallarna och djuren. Gödseln kommer att innehålla mer kväve, vilket betalar den investeringen.

Därmed blir omgivningen mer positivt inställd till både befintliga anläggningar och nyetableringar och det är lättare att få personal som stannar längre.

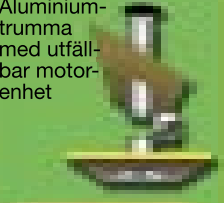
Ytterligare åtgärder är att i produktionen ha låga rörliga kostnader. Efter reparationer, ombyggnader eller nybyggnader är det en klar fördel om inredning och utrustning är lättvättade, typ rostfritt. Då går tvättarbetet fortare när föroreningarna snabbt släpper från objektet. Vattenåtgången blir också mindre och det blir mindre med vatten i gödseln att sprida.

Låt era grisar komma i form på ett naturligt sätt!
Med kortkedjiga oligo-sackarider i fodret gynnas en hälsosam tarmflora. **DETTA GER ERA GRISAR EN GOD START I LIVET!** Linkan AB
044-24 79 85 * linkan@linkan.se

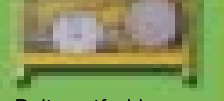

Dalby-intaget

Aluminium-trumma med utfällbar motor-enhet

Daltec utfodringar

**Ventilation
Inredning
Utfodring**

Totallösningar

Ring för mer information och ett besöksbesök!

Tel 046-20 15 60

www.dalby-system.se info@dalby-system.se

DOSMATIC
som doserar det mesta av t ex
näring-vitaminer-medicin
och desinfektionsmedel.

TRÄDGÅRDSTEKNIK

Varalöv 262 96 ÄNGELHOLM

DanishCrownbetalarut60öre efterbetalning redan nu

För en tid sedan meddelade Danish Crown att intjäningen första halvåret beräknas medge ca 90 danska öre i efterbetalning. Nu erbjuds leverantörerna att lyfta 50 öre redan nu, ca 60 svenska öre.

•Betong•

Nu kan ni få er betong blandad på byggsplatsen med en tvångsblandare som har bra kapacitet och hög kvalitet på blandningen.

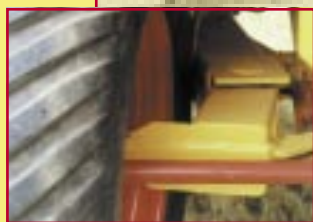
- Försäljning av gödselbrunnar, plansilos, m m
- Flexibel avverkning som passar er mottagningskapacitet
- Lättflyttad mellan byggsplatser
- Kostnadseffektiv
- Passar olika utläggningssystem
- Ingen överbliven betong

Henrik Jönsson
Tel 0506-501 28, 070-671 26 42
www.underbacken.com

OLBY flytgödselsystem

OLBY-maskiner har det senaste i utvecklingen på tankvagnssidan, med bl a en ramp från HARSÖ. Harsöramperna standardmonteras på OLBYs spridartankvagnar och har visat sig driftsäkra och stoppfria. Tankvagnarna kan även förses med andra typer av ramper, hjulställ, fyllutrustning, m m, för att tillgodose skiftande behov inom lantbruk och entreprenad.

Tack vare OLBY medstyrande boggie undviks körskador.

Tankvagnen är extrautrustad med OLBY sugkran och Harsö slangspridarramp.

OLBY sugkran ger en okomplicerad påfyllning utan tunga lyft.

OLBY-maskiner ab
Tel 0500-48 10 75 • fax 0500-41 30 75

Bionulpro från Johannesbrödträd Ökar välbefinnandet hos smågrisar

Bionulpro är en produkt som ökar smakligheten, skyddar tarmen, samt förbättrar tillväxten och foderomvandlingen hos smågrisar. Efter avväjningen minskar tillväxtdepressionen, då Bionulpro har en diarréhämmande effekt. Linkan i Åhus introducerar nu Bionulpro på marknaden.

Bionulpro

Bionulpro är en produkt från Johannesbrödträdet. Johannesbrödträdet växer på öarna i och runt Medelhavet. Trädet har ärtliknande baljor, där kärnorna utvinns till förtjockningsmedel inom humansidan och baljorna blir till djurfoder och innehåller mycket oligosackarider (kolhydrater).

Hög sockerhalt

Produktionen av Bionulpro är lokaliserad till Mallorca där den är fjärde största grö-

dan. Under processen, som är certifierad, av baljorna blir dessa i slutändan ett fint pulver. Johannesbrödet har hög sockerhalt, 40 – 45 procent och består av de enkla sockerarterna sackaros, glukos och fruktos, ungefär en tredjedel fibrer och 4 procent protein. Dessutom 4 000 Kcal/kg. Produkten är fettfattig, under en procent fett. Johannesbröd minskar lukten från gödseln.

Bionulpro förbättrar smakligheten på fodret, vilket ökar foderintaget, förebygger både diarréer och förstoppning genom sänkning av pH i mag- tarmkanalen. Sockerarterna gynnar de goda bakterierna i mag-tarmsystemet och missgynnar patogenerna. Preparatet skyddar tarmslemhinnan och finns långt ner i tarmen där de goda bakterierna får mycket energi. Dessutom förbättrar Bionulpro både tillväxt och foderomvandlingen. Bionulpro inblandas i smågrisfodret och ges under diperioden, inblandning 2 – 3 procent under diperioden och därefter upp till 5 procent under resterande uppfödning.

Preparatet kan sättas in periodiskt, liksom

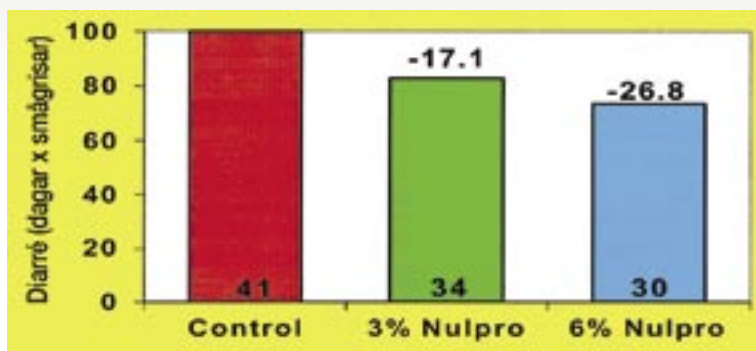
Johannesbrödträdet med frukter.

det kan blandas in i suggfodret och motverka då förstoppning i samband med grisningen. Detta kan vara bra att göra någon tid före grisningen om det i besättningen finns problem med förstoppning. Inblandning 3 – 5 procent.

Nils Andersson

Diarréfrekvens under försök med 3 respektive 6 procents inblandning av Bionulpro jämfört med kontrollen.

Specialfoderprodukter för 30 mkr kommer från Linkan i Åhus

Linkans verksamhet startades 1993 av Håkan Lindqvist, som då kom från Svenska Foder och Cultor. Till hjälp har han Kristin Grönlund-Bengtsson.

Linkan tillhandahåller produkter främst till smågris-, fjäderfä- och kalvproduktionen. Det är produkter som är anpassade till dessa djurs speciella krav.

Försäljningen har tills nu varit inriktad på Sverige och foderindustrin. Men från maj 2002 är Kjell N Lilleeng anställd i Norge. Eventuellt ska ytterligare en person anställas i höst med arbetsfält i Danmark och Finland. Ekonomi och administration sköts av Rose-Marie Lindqvist.

Linkan tillhandahåller sedan tidigare en processad sojaprodukt, HP 310, som blivit en stor produkt. Nya produkter är Bionulpro-Johannesbröd och Profeed och inom kort Adimix Butyrate.

Omsättningen är ca 30 miljoner kronor.

Kristin Grönlund-Bengtsson.

Håkan Lindqvist.

Moders- egenskaper i toppklass!

Fler och friskare grisar!

Sedan flera år tillbaka har vi arbetat för större kullar, med tydliga resultat ute i besättningarna. Nu tar vi nästa steg och fokuserar avelsarbetet på att införliva modersegenskaperna i avelsmålet, för att få ännu fler överlevande smågrisar till försäljning. Forskningen går vidare, och som vanligt får du nytta av alla de framsteg vi gör omedelbart. Tar du modersegenskaperna på samma allvar som vi blir valet lätt – hör av dig, så berättar vi mer om hur du kan få fler och friskare grisar!

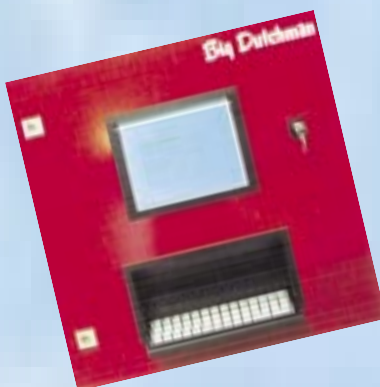
www.avelspoolen.se

◆ Svenska Avelspoolen AB, tel 0500-48 30 65 ◆

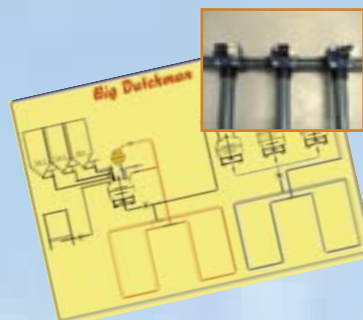
Blötutfodring har många fördelar...

Här är tre:

MC99NT

Den senaste tekniken för styrning, övervakning och registrering i utfodrings- och blandningsanläggningar.

Med eller utan restmängd?

Big Dutchmans blötutfodringar levereras antingen som rundpumpande, eller restmängdsfria med friskvattensköljning.

Service

Du har nu nära till service, från hela fem servicecenter runt om i landet.

Alltid snabb service!

...du får dem
alla från:

NOJ Serviceverkstad AB

465 96 NOSSEBRO

Tel 0512 - 542 90 Fax 0512 - 541 40

Klippan 0435-181 90 • Sala 0224-531 65

info@noj.se

Kortkedjiga fruktoligosaccarider gynnar tarmens goda bakterier

Kortkedjiga fruktoligosackarider, scFOS, från sockerbetorna gynnar den goda bakteriefloran i mag-tarmkanalen. Preparatet har gynnsam inverkan på mag-tarmkanalen hos grisarna, både små och stora. Suggorna får mer immunämnen, IgA och IgG, att överföra via suggmjölken till spädbarnen. Smågrisarna får mindre med diarréer, eftersom de goda bakterierna i tarmen gynnas samtidigt som en ökad produktion av lättflyktiga fettsyror ger ett lägre pH.

Profeed

Profeed består till 95 procent av kortkedjiga fruktoligosackarider (GF2, GF3 och GF4), vilka är sammansatta av glykos och

fruktos, medan resterande 5 procent utgörs av bl a antiklumpmedel. Profeed innehåller inget protein eller råfiber. Preparatet är lätt, densiteten är 0,5 – 0,6.

Foderråvara för bättre tarmhälsa

Profeed är en foderråvara, där diande grisar tilldelas 1 gram per dag, växande grisar ca 5 gram per dag och suggor ges 10 gram per dag en månad före grisning och under digivningen, samt 5 gram per dag resterande tid.

Profeed tas upp av tarmen först när det kommer ner till grovtarmen där det fermenteras, med pH-sänkning som följd vilket påverkar tarmluddet positivt. De goda tarmbakterierna gynnas och de oönskade missgynnas. Därmed ges möjligheter till förbättrat hälsotillstånd med lägre diarréförekomst och högre tillväxt samt bättre foderutnyttjande. Grisarna kan bli mer stresståliga.

Suggor som tilldelas Profeed har överfört

mer immunämnen till grisarna via suggmjölken, vilket är positivt för grisarnas hälsotillstånd.

Profeed tillverkas av Beghin-Meiji i Frankrike.

Smörsyra för grisens matsmältning

Adimix Butyrate hjälper till att hålla ett lågt pH i matsmältningsapparaten hos främst unga grisar. Syran bildar en barriär mot patogener och hjälper till att hålla tarmluddet intakt.

Adimir Butyrate

Den unga grisen producerar för lite syra för att ständigt hålla patogenerna på en låg nivå. Adimix Butyrate är en inkapslad smörsyra som blandas in i fodret med 0,5 - 2 procent. Djurets egen saltsyra med hjälp av smörsyran bildar en barriär mot de skadligare bakterierna, patogenerna. Detta har fördelar då det hjälper till att hålla tarmväggen med villi intakt. Kroppens produktion av magsyra och matsmältningens enzymer stimuleras, vilket sänker pH i matsmältningsapparaten.

Detta minskar risken för diarréer hos den nyavvanda grisen, samtidigt som tillväxten förbättras.

HP 310 till smågrisar ger bättre ekonomi

HP 310 tillverkas av utvalda avfettade sojabönor som genomgår en ny bioteknisk process. Denna eliminerar sojans innehåll av trypsininhistorer och de oönskade oligosackariderna. HP 310 är nästan dammfritt och försök har visat att skummjölkspulver kan ersättas med HP 310 utan minskad produktion.

HP310

Linkan i

Åhus har sålt HP 310 i flera år och finns i många smågrisfoder. Utfodringsrekommendationen är från 1 veckas ålder till 2 – 4 veckor efter avvänjningen. Dosering 5 – 15 procent inblandning i det färdiga fodret. HP 300 motverkar diarréer och ger en mjuk övergång från suggans mjölk till vegetabiliskt foder.

Processen ger ett bättre sojafoder

”Vanligt” sojamjöl har en hög halt antinutritionella faktorer som reducerar sojans värde till smågrisarna, men passar bra till äldre grisar. Tillverkningsprocessen av HP 310 går ut på att eliminera trypsininhistorerna. Trypsininhistorer förenar sig med de proteinspjälkande enzymerna trypsin och chymotrypsin. Därmed inaktiveras en

del av enzymerna och proteinet blir dåligt nedbrutet. Osmält protein jäser därigenom i tjocktarmen, som kan vara substrat för patogenerna.

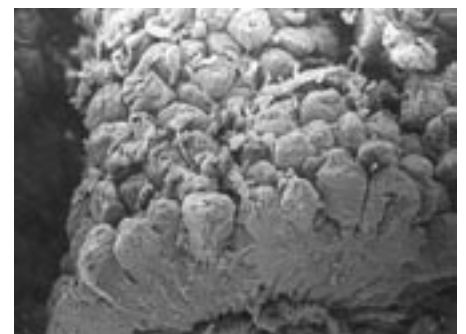
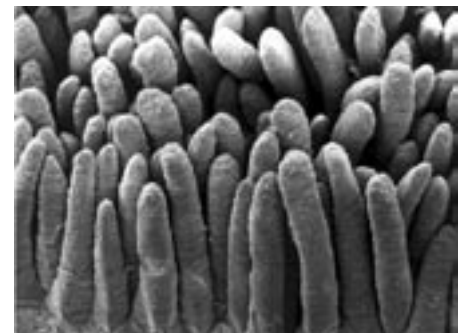
Soja antigener i ”vanligt” sojamjöl är glycinin och β -conglycinin. β -conglycinin verkar vara skadligt och proteinerna är osmältbara. Ett högt antigeninnehåll i avvänjningsfodret kan orsaka skador på tarmluddet med en minskad enzymproduktion, vilket leder till reducerad smältbarhet och minskat näringsupptag med diarré och försämrad tillväxt som följd.

Mängden sojaantigener i HP 310 är mindre än 100 ppm, medan ”vanligt” sojamjöl innehåller 20 000 – 40 000 ppm. De oligosackarider som finns i soja, stachyos och raffinös, är osmältbara för enkelmagade djur. De antas vara koncentrerade till bakre delen av tunntarmen där de kan leda till osmotisk diarré. I HP 310 finns inga oligosackarider medan sojamjöl normalt innehåller ca 6 procent.

Ökad smältbarhet

Genom framställningsprocessen av HP 310 har de antinutritionella faktorerna avlägsnats, vilket medför ökad smältbarhet på proteinet till ca 90 procent. Även det biologiska värdet höjs i jämförelse med ”vanligt” sojamjöl. Även kolhydraterna har hög smältbarhet, ca 95 procent.

Med den unika processen ökar smakligheten eftersom den typiska bönsmaken eliminerar.

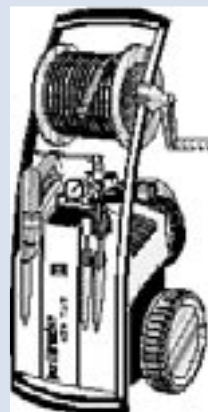

Perstorp Attika

- Perstorp**
Perstorp Specialty Chemicals AB
Telefon 0435-38 000

NYHET

3170 TS T - 22 l/min, 150 bar
3200 TS T - 19 l/min, 180 bar
3250 TS T - 15 l/min, 220 bar
3270 TS T - 13 l/min, 250 bar

Alla modeller har
SLANGVINDA
och **SAMMA PRIS!**

Slangvinda med 20 m stål-
förstärkt högtrycksslang.
Inbyggd hjulställ.

Återförsäljarinfo:
Tel: 0511-131 30

CELINS KGK
— kvalité gordini kučnikov —

Jag önskar att följande företag lämnar mer information direkt till mig, stryk under eller kryssa för:

A				Inredningar		Stallbyggen	2
Arbetskydd	Wat-Out skyddsskor	EAB	17	Inredningar	betong	Abetong	32
Avelsdjur		Avelspoolen	27	Inredningar	PanelTech	Stallsystem	25
Avmaskningsmedel	Axilur	Intervet AB	31	Inredningar	plast-, rostfritt	Groba	19
B				Inredningar	repsatser	AIS/AvestaPolarit	4
Betong	mobil betongblandare	Henrik Jönsson	25	Inredningar	rostfria, plast	AIS/AvestaPolarit	4
Betongprodukter		Simia	11	Inredningar	sugg-, slaktsvin-	Jyden	9
Byggmaterial	lättklinker	Groba	19	Inredningar	utfodringsbås	Myrby	17
Byggnation		Bygglant	2	Inredningar	Vedevågsboxen	Myrby	17
Byggnation	djurstallar	Stallbyggen	2	J			
Byggnation	prefabricerad	Abetong	32	Järnpreparat	FerVital	Agri Syd Center Gross	17
Byggnation	ritningar	Groba	19	Järnpreparat	injektion, Gleptosil	Pharmacia	7
D				Järnpreparat	injektion, Pigeron	Lövens Läkemedel	2
Dammbekämpning	Blötlägg, kylning	Ergo Miljö	19	Järnpreparat	injektion, Ursoferran	Vetpharma	16
Dammbekämpning	Rebell dimmspridare	Rönnetorp	1	Järnpreparat	pasta, TransFer	Bole	3
Dammsugare	Gelins	Rönnetorp	1	Järnpreparat	torv, Gristorw	Södra Århults Torv	1
Doserare	Dosmatic	Trädgårdsteknik	25	K			
Doserare	vätske- Dosatron	Bole	3	Kanaler	prefabricerad betong	Abetong	32
Dräktighetstestare	Dosatron	Bole	3	Kompressorer	Kränzle	Rönnetorp	1
E				Krossar		Funki AB/NOJ	21
Elkraftverk	traktor-, Green Power	Energi-Teknik	2	Krossar	reservdelar, Skiold	Rotage	15
Elverk		Rönnetorp	1	Kvarnar		Funki AB/NOJ	21
Elverk	mobila, traktordrivna	Kvänums Järn	19	Kvarnar	reservdelar, Skiold	Rotage	15
F				Kvarnar	skiv-, Skiold	Simia	11
Flugbekämpning	biologisk	Rov-flugan	23	L			
Foder		Kvarnbyfoder	5	Lampor	infraröd-, lågenergi-	Bole	3
Foder	LaxPro Liq	Lactamin	15	M			
Foderautomater	ad lib, Turbomat, m m	Groba	19	Mikrodoserare	Weda	Infomatic	15
Foderautomater	Piggomat	Skälby Maskin	7	Mjölkersättningsautomat	Lamur	Lamur Fodersystem	23
Foderautomater	torr-, våt-, Verba	Bole	3	Märkning	spray	Bole	3
Foderkomplement		TerraNova	23	O			
Foderkomplement	oligo-sackarider	Linkan	25	Omrörare	rostfria	Fribergs	3
Foderkomplement	smågris-, Kick-Start	Bole	3	P			
Fodertillskott	Orego-Stim	Ecopharm	9	pH-sänkare	ättika	Perstorp AB	29
Fodertråg	plats för alla grisar	Rönnetorp	1	R			
G				Ryggsprutor	batteridrivna	Trädgårdsteknik	19
Gödsel/urinbehållare	betong	Abetong	32	Rådgivning		Avelspoolen	27
Gödselspridare	flyt-, släpslang-	Olby	25	Rådgivning		KLS	8, 23
H				S			
Halmskärare	hydraulisk	Skogaby Stallmiljö	23	Semin		Avelspoolen	27
Hydraulcylindrar		LR-System	32	Silor	foder	Stallbyggen	2
Hygienförbättrare	Boxnytta	Södra Århults Torv	9	Silor	glasfiber med cyklon	Rotage	15
Högtryckstvättar	Kränzle	Rönnetorp	1	Silor	Abetong Precon	Abetong Precon	32
Högtryckstvättar	Kränzle	Gelins	29	Silor	spannmåls-, ute, inne	Y-Te	21
I				Skyddsutrustning	andningsmask	Groba	19
Information	webb, internet	Agriprim	21	Slakt		KLS	8, 23
Inomgårdsme.	utrustn. tillbeh.	Siko	9	Slakt		SLP	19
Inredningar		Bygglant	2	Slakt		Sydkött	17
Inredningar		Funki AB/NOJ	21	Slakt		Skövde Slakteri AB	32
Inredningar		Infomatic	15	Slaktmognadsmätare	Pigscanner	Rönnetorp	1
Inredningar		Siko	9				

Trötta fötter vid arbete i stallarna? Vattenfylld massagesula kan hjälpa

Gå eller stå länge på ett hårt golv, t ex betong, kan göra att du blir trött i fotsulorna och kan få försämrat blodomlopp. Med en vattenfylld massagesula ökas fotsulans stöd och får konstant varierad tryckbelastning. Dessutom ökas musklernas stimulation och blodcirkulationen ökar, vilket upplevs som varmare fötter. Valkarna runt hälen blir mindre. Sulorna har en nätkonstruktion på översidan som ger mer luft åt foten och minskar fotsvettssproblemen.

arbetsmiljö

Sulorna är framtagna av ett danskt företag, Medicovi, i samarbete med läkare på anatomisk Institut, Köpenhamns Universitet och Sanse-Motorisk Interaktion, Ålborgs Universitet. Personal vid ett slakteri i Danmark har deltagit i undersökningen av effekten att ha sulorna i skor och stövlar vid stående arbete. Enligt företagshälsovården blev de flesta personerna mindre trötta i benen och hade en behaglig värme i fötterna.

Vid arbete i t ex stallar med betonggolv som är hårda blir det oftast hård belastning på häl och främre delen av foten. Det-

ta är tröttande, vilket jag vet av egen erfarenhet. Vid arbete där det fordras stövlar eller andra täta skor under stor del av dagen, eller hela dagen, kan det lätt bli fuktansamling runt fötterna. Det kan leda till fotsvett och/eller fotsvamp.

Sulornas ovansida är belagda med ett nät som ger ett luftskikt mellan fotsulan och strumpan och sulan. Detta gör att eventuell fukt kan ledas bort via luften.

Enligt mätningar ger de vattenfyllda sulorna en bättre blodcirkulation då en större del av fotsulan får kontakt med underlaget. Det visade sig att blodcirkulationen ökade 30 – 50 procent jämfört med skor utan sulor.

Vid användning av de vattenfyllda sulor-

Slaktmognadsmätare	Värde	Pigliner	9	Ventilation	Simia	11
Slangvindor		Rönnertorp	1	Ventilation	Stallsystem	25
Smågräsvärmare	värmelampor	Bole	3	Ventilation	2	
Snickerier	dörrar, fönster	Gebo Snickerier	9	Ventilation	Funki AB/NOJ	21
Spalt	betong-	Abetong	32	Ventilation	Infomatic	15
Spalt	betong-	Stallbyggen	2	Ventilation	Siko	9
Spolledningar		Rönnertorp	1	Ventilation	Stallbyggen	2
Strömedel	torv	Råsjö Torv	19	Ventilation	Animek	19
Stålbyggnader		LR-System	32	Ventilation	Madsorask	17
Stödmurar	betong-	Abetong	32	Ventilationstvätt	Ergo Miljö	19
T				Vågar	Profilvågen	32
Tandslip	Pigmatic	Bole	3	Vågutrustning	Pondis	5
Transportörer	Flex 90, System 100	Rotage	15	Väggelement	Abetong	32
Transportörer	Syssem 100 A	Rotage	15			
Tvättrobot	Clever Cleaner	Ramsta Robotics	7			
U						
Urinavskiljare	prefabr. rännor	Abetong	32			
Utfodringar		Bygglant	2			
Utfodringar		Stallbyggen	2			
Utfodringar	blöt-	Pondis	5			
Utfodringar	blöt-	NOJ Serviceverkstad	27			
Utfodringar	blöt-, torr-	Infomatic	15			
Utfodringar	Daltec	Stallsystem	25			
Utfodringar	torr, blöt	Funki AB/NOJ	21			
Utfodringar	torr-	Simia	11			
Utgödslingar		Bygglant	2			
Utgödslingar		LR-System	32			
Utgödslingar		Simia	11			
Utgödslingar		Infomatic	15			
Utgödslingar		Siko	9			
Utgödslingar		Stallbyggen	2			
Utgödslingar	Hydrodox	Tuna	5			
Utgödslingar	skrap/hydraulisk	Harry Johanssons	9			
V						
Vatten till grisar	bitventiler	Bole	3			
Vatten till grisar	kopp, Drick-O-Mat	Groba	19			
Vatten till grisar	ventiler, skålar	jalmarson	9			
Vattenersättningssystem	BW+	Infomatic	15			

Jag vill prenumerera
på GRIS t o m 2003

190 kr inkl moms 10,75 kr.

na blir det en konstant varierad tryckbelastning under fotsulan. Likaså en konstant stimulation av muskelaktivitet och rörelse av foten.

Vattnet förflyttar sig snabbt

Varför vatten i sulorna? Ja, enligt Medici är vatten det enda medie som snabbt kan ändra sig i förhållande till fotrörelserna. Vattnet kan förflytta sig utefter hela längden på sulan allt efter belastningen som sker vid gåendet eller vid stillaståendet.

Olika tjocka

Sulorna finns tre olika utföranden, Basic, Worker och Twin-heels. Basic är 2 mm tjock och kan användas även i "finskor". Worker är 3 mm tjock och avsedda för arbetsskor samt Twin-heels som under hälen har ett påsvetsat stöd, ca 4 mm hög, och tryckavlastande element. Denna sula är lämplig vid svårare hälproblem och större problem med knä, höft och rygg.

Det gäller att i tid vara uppmärksam på eller förhindra förslitningar på olika kroppsorgan, knän och höfter och rygg, och använda skyddande hjälpmedel. Enligt uppgift är livslängden ca ett år och då blir kostnaden runt en krona per arbetsdag för att må bättre och du kan känna dig mindre trött i benen. Andra åtgärder för att "preparera" fötterna kostar också jobb och pengar.

Även dagens sista åtgärder och övervakningar i stallen kan bli gjorda med glatt humör och utan vända. Detta oavsett om du är anställd eller arbetsgivare. Kanske minskar du framtida problem med höft och ryggont.

Nils Andersson

Ingemar Svantessonsvinrådgivare igen sedan 1 april

Ingemar Svantesson började 1 april som svinrådgivare vid LRF Konsult med placering vid LRF Konsults kontor i Eslöv. Han har tidigare varit svinrådgivare i Farmek och i Optima många år.

Ingemar är lantmästare och har nu även skaffat sig en civilekonomutbildning. / LG

Vattensulorna verkar fungera bra

Jag har själv provat vattensulorna några veckor och de är betydligt behagligare för fotsulor och häl än att inte ha sulorna. Det blir ständigt en större anliggningsyta mellan fot och sula/sko, eftersom sulan höjer sig under främre delen av foten när hälen sätts i golvet och tvärtom.

kommentar

Mina förhårdnader runt hällarna har minskat. Ofta blev det hudsprickor i dessa förhårdnader, som gjorde ont när jag gick. Jag hade flera sådana sprickor på båda hällarna innan jag började använda sulorna, men vid användningen av vattensulorna kände jag inte av dem och de läkte snabbt. Vid ett tillfälle under de första dagarna efter jag fått sulorna tog jag ett par andra skor utan sulorna, men då kom alla problem tillbaka och jag kände de ömmande hudsprickorna som tidigare.

Sulorna minskar tröttheten

Du som har olika problem med fötterna (typ "trötta" fötter, fotsvamp eller stark fotsvett) och går på hårda golv kan bli hjälpt genom att använda dessa vattenfyllda sulor, då de har en stötdämpande och tryckav-

lastande effekt och avlastar höft och rygg. Jobbet i stallarna med betonggolv, eller på andra platser, kan kännas mindre tröttande då det, enligt min korta erfarenhet, är betydligt behagligare att gå i skor med sulorna än utan. Ofta vill du kanske göra något på fritiden och utan ömmande fötter kan det kännas behagligare.

Av egen erfarenhet vet jag hur öm i fötterna jag blivit vid mycket gående i stallarna på det hårda betonggolvet. Därför önskar jag nu de verksamma inom produktionen ett enkelt och billigt hjälpmedel komma ifrån trötta fötter.

Jag provade själv använda sulorna innan jag gjorde denna artikel. Det var av en händelse jag kom i kontakt med sulan på Mila-utställningen i Malmö i februari i år.

Att använda sulorna kan minska framtida kroppsliga problem och minska sjukfrånvaron, samtidigt som allt arbete kan bli lättare utfört när kroppen känns bra.

För en arbetsgivare, eller du som själv sköter sysslorna, ska denna kostnad sättas i relation till att du eller personalen känner sig behagligare till mods och orkar utföra de olika momenten i arbetet även i slutet av arbetsdagen med gott humör och ömdöme. I en större besättning utgör kostnaden för 10 par sulor samma som intäkten för 6 smågrisar. Per år.

Miljöreglernastörstahindret för utveckling

Miljöreglerna är största hindret för tillväxt i danskt lanbruk. Det fastslår Peter Gæmelke, ordförande i Landbrugsrådet och Dansk Landbrug (LRFs motsvarighet). Det som stoppar utbyggnader är framför allt fyra problemområden, nitrat i grundvattnet, fosforbalansen vid animalieproduktion, ammoniakemmissioner och placering av produktionsbyggnader i förhållande till annan byggnation och natur.

Ett problem i problemet är att olika län tillämpar reglerna olika strängt. Källa: Børsen. /LG

Haninge torp påretse ekologiska lantbrukare 2003

Utmärkelsen Årets Ekologiska Lantbrukare 2003 utdelades på Ekologiska Lantbrukarnas stämma ut till far och son Karl-Göran och Mattias Karlsson på Haninge torps gård i Östergötland. På gården lade man under 2000 om från 200 konventionella sugor med smågrisproduktion till ekologisk integrerad slaktsvinsproduktion med 80 sugor. Vi skrev om Haninge torp i GRIS nr 7 2001 sid 28.

Priset består av 10 000 kr, som i år skänkts av Coop Sverige. /LG

Skabbsanerad?
Javisst!

Axilur® vet. Pulver 4%
Fenbendazol

Effektivt mot grisens samtliga inälvsmaskar

....intebaraknutmasken!

Efter skabbsaneringen bör man välja ett avmaskningsmedel som är effektivt, enkelt att använda och som rekommenderas av veterinär.

Axilur® vet. Pulver 4% finns i 0,5 kg och 2,5 kg ekonomiförpackning.

Vill du veta mer? Rekvirera gärna en gratis

informationsbroschyr från Intervet AB.

En receptfri originalprodukt

Intervet AB • Box 47604 • 117 94 Stockholm
Tel 08. 775 76 50 • Fax 08. 775 76 51

Ju enklare, desto bättre

*En samarbetspartner
att räkna med*

Tel 0500-41 81 90 • Fax 0500-41 99 57
E-post info@skovdeslakteri.se

www.skovdeslakteri.se

Utgödsling • Stålbjggnader • Hydraulkyllindrar

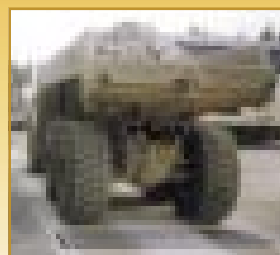
www.lr-system.se

LR•System AB

260 70 Ljngbyhed
Tel 0435-4407 60. Fax 0435-4403 97

Fordonsvåg F12000

Fordonsvågen F12000 används inom lantbruk, återvinning, industri, etc. Du kör bara sakta över vågen och efter 10 sekunder skrivs en komplett vågsedel ut, där totalvikt, datum och tid framgår. Enkel att montera. Svensktillverkad. Prisvärd.

PROFILVÅGEN

Vågar, automatik,
handdatorer
är vår specialitet!

info@profilvagen.se www.profilvagen.se

Dalporten 6, 781 95 Borlänge Tel 0243-23 14 90 Fax 0243-23 14 89

Heltäckande betongprogram för rationellt lantbruk

I mer än 30 år har Abetong utvecklat produkter och system i betong för det svenska lantbruket. Gensvaret har varit starkt. Så starkt, att Abetong idag är Sveriges ledande leverantör av betongprodukter till lantbruket.

Allt från enskilda produkter till kompletta byggnader. Abetongs behållare, plansilor, spalt och övriga byggelement finns idag hos tusentals lantbrukare. Förutom dessa väl beprövade produkter levererar vi även byggnader och anläggningar för lantbrukets alla verksamheter. Det kan vara allt från en byggsats för den som vill bygga i egen regi – till leverans av en komplett anläggning.

Vi vet vad modernt lantbruk kräver.

Välkommen till Abetong!

ABETONG
HEIDELBERGCEMENT Group

Växjö 0470-965 00 • Dalby 046-20 79 80 • Linköping 013-31 87 20
Vara 0512-160 75 • Varberg 0340-164 90 • Uppsala 018-51 14 90
Östersund 063-12 08 40 • Kalmar 0480-40 36 50

www.abetong.se